

Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі		Министерство культуры и спорта Республики Казахстан
«Халықаралық туризм және меймандостық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Некоммерческое акционерное общество «Международный университет туризма и гостеприимства»

«Бекітемін»
 Басқарма Төрағасы-Ректор
А.Сакенов
 «31» 10 2022ж.

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ АР-НАМЫС, ЭТИКА ЖӘНЕ МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚ КОДЕКСІ

Ғылыми кеңестің
 отырысында мақұлданды
 («31» 10 2022ж. № 3 хаттама)

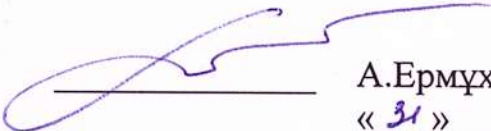
Түркістан, 2022 жыл

Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі		Министерство культуры и спорта Республики Казахстан
«Халықаралық туризм және меймандостық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Некоммерческое акционерное общество «Международный университет туризма и гостеприимства»

Келісу парағы

Әзірлеуші:

Оқу үдерісін бақылау және сапасын бақылау бөлімінің басшысы

А.Ермұхамедова
«31» 10 2022ж.

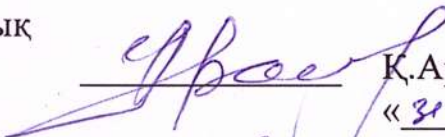
Келісілді:

Вице-ректор академиялық және ғылыми қызмет бойынша

К.Адилова
«31» 10 2022ж.

Вице-ректор қаржылық және стратегиялық қызмет бойынша

К.Аралбекова
«31» 10 2022ж.

Аппарат басшысы

Е.Зиябеков
«31» 10 2022ж.

Кадр және құқықтық қамтамасыз ету бөлімінің басшысы

Б.Мырзахметов
«31» 10 2022ж.

Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі		Министерство культуры и спорта Республики Казахстан
«Халықаралық туризм және меймандостық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Некоммерческое акционерное общество «Международный университет туризма и гостеприимства»

Мақсаты және қолдану саласы

1. «Қызметкерлердің ар-намыс, әдеп және мінез-құлық кодексі» (бұдан әрі – Кодекс) «Халықаралық туризм және меймандостық университеті» КЕАҚ (бұдан әрі – Университет) қызметкерлердің негізгі этикалық ережелері мен мінез-құлық стандарттарын анықтау үшін әзірленген.

2. Осы Кодекс университетте профессор-оқытушылар құрамы, әкімшілік-басқарушылық және оқу-көмекші құрамының (бұдан әрі – қызметкерлер) кәсіби қызметі үшін қолайлы жағдайлар жасауға, сондай-ақ университетте қоғамның беделі мен сенімін нығайтуға жәрдемдесуге және қызметкерлер мен өз арасында және студенттермен қарым-қатынас жасауға қолайлы психологиялық ахуал жасауға бағытталған.

3. Осы Кодекстің барлық нормаларын іске асырудың негізгі мақсаты университет қауымдастығының этикалық мәдениетін нығайту болып табылады.

4. Осы Кодекстің ережелерін сақтау барлық қызметкерлер үшін университетте жұмыс істеген барлық кезеңде міндетті болып табылады.

5. Университеттің әрбір қызметкері осы Кодекстің нормаларын сақтай отырып, университеттің имиджі мен іскерлік беделін нығайтуға үлес қосады.

Ұғымдар мен анықтамалар

Іскерлік этика – іскерлік шешімдерді қабылдауды қамтамасыз ететін және ұжымның іскерлік тәртібін қалыптастыратын этикалық нормалар мен принциптер;

Кодекс – ережелердің, принциптердің, сенімдердің жиынтығы;

Мүдделер қақтығысы – қызметкердің жеке мүддесі оның қызметтік міндеттерін объективті орындауына әсер ететін немесе әсер етуі мүмкін жағдай және мұндай қызметкердің жеке мүдделері мен азаматтардың, ұйымдардың, қоғамның немесе заңды мүдделердің арасында қайшылық туындайтын немесе туындауы салдарынан Мемлекет пен заңды мүдделерге зиян келтіруі мүмкін;

Намыс – адамның ішкі адамгершілік қадір-қасиеті, ерлігі, адалдығы, жан дүниесінің тектілігі мен таза ар-ожданы;

Этика – адамның іскерлік мінез-құлқының этикалық принциптері мен нормаларының жиынтығы;

Мінез-құлық – тұлғаның өзі және автордың жауапкершілігі оған жүктелген, көзі болып табылатын жеке немесе әлеуметтік маңызы бар бағытталған іс-әрекеттер;

Қызметкерлер – профессор-оқытушылар құрамы, әкімшілік-шаруашылық басқару құрамы және оқу-көмекші құрамы мен қызмет көрсетуші құрамының өкілдері.

Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі	 INTERNATIONAL UNIVERSITY OF TOURISM AND HOSPITALITY	Министерство культуры и спорта Республики Казахстан
«Халықаралық туризм және меймандостық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Некоммерческое акционерное общество «Международный университет туризма и гостеприимства»

1. Жалпы ережелер

1.1 Осы Кодекс Қазақстан Республикасының Конституциясына, Қазақстан Республикасының «Білім туралы», «Ғылым туралы», «Қазақстан Республикасындағы тіл туралы», «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» заңдарына және Қазақстан Республикасының басқа да нормативтік құқықтық актілері, Жарғы мен университеттің басқа да нормативтік құжаттарына сәйкес әзірленді.

1.2 Осы Кодекс Ғылыми кеңестің шешімімен қабылданды және Басқарма төрағасы – ректордың бұйрығымен бекітілді.

1.3 Осы Кодекске Университеттің кез келген студентінің, оқытушысының немесе қызметкерінің, сондай-ақ Ғылыми кеңестің және Басқарма төрағасы – Ректордың шешімімен қолдау көрсетілетін кез келген ЖОО ішілік алқалы органның бастамасы бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізілуі мүмкін.

Университеттің әрбір қызметкері 2024 жылға дейінгі миссиясы мен Даму бағдарламасының орындалуына жауапкершілігін сезіне отырып, университеттің қауымдастығының корпоративтік мәдениеті мен рухын қолдау, оқу орнының имиджін жан-жақты нығайту және оның беделін бағалау міндеті деп санай отырып, осы Кодексті қабылдайды және оны қатаң сақтауға міндеттенеді.

1.5 Әрбір қызметкер осы Кодекстің нормаларын орындай отырып, университеттің білім беру қызметін дамытуға және жетілдіруге өз үлесін қосады.

1.6 Әрбір қызметкер сыбайлас жемқорлық пен парақорлықтың кез келген көріністеріне төзбеу керек.

1.7 Университеттің әрбір қызметкері әдептілік, мәдениет пен имандылықтың үлгісі болуы, азғындық көріністеріне төзбеу, жынысына, ұлтына немесе дініне байланысты кемсітуге жол бермеу керек.

2. Қызметкер мәртебесі

2.1 Университет қызметкері дегеніміз:

- елін, халқын сүйетін, тарихын, мәдениетін, тілін қастерлейтін адам;
- өз елінің заңға бағынатын, моральдік-құқықтық санасы жоғары азамат;
- шетел халқының тілін, тарихын, мәдениеті мен дәстүрін құрметтейтін жоғары білімді тұлға;
- өзін-өзі дамытуға және өзін-өзі жетілдіруге ұмтылатын адам;
- өз университетінің оқу және ұйымдастыру үдерісінің белсенді қатысушысы.

Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі		Министерство культуры и спорта Республики Казахстан
«Халықаралық туризм және меймандостық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Некоммерческое акционерное общество «Международный университет туризма и гостеприимства»

3. Негізгі принциптер

3.1 Қызметкерлердің этикалық принциптері:

- әдептілік;
- адалдық;
- әділдік;
- мейірімділік;
- тұтастық;
- өзара сыйластық;
- жауапкершілік;
- қабылданған міндеттемелерге адалдық;
- тұтастық;
- белсенділік;
- бастама;
- анықтау;
- төзімділік;
- дұрыстығы;
- сыбайлас жемқорлық пен академиялық адалдықтың кез келген көріністеріне төзбеушілік;
- қорлаудың және басқа да қудалаудың кез келген көріністеріне төзбеушілік.

3.2 Корпоративтік қызметкерлердің мінез-құлық принциптері:

- Университет имиджіне құрметпен және адалдықпен қарау;
- университетте командалық рухты сақтау;
- басшылықтың тапсырмаларын сапалы және уақтылы орындауды қамтамасыз ететін өзінің қызметтік міндеттеріне адалдықпен қарау;
- позитивті ойлау мен шығармашылық идеяларды дамыта отырып, жеке өзін-өзі дамытуға және кәсіби өсуге ұмтылу;
- университеттің материалдық мүлкіне ұқыптылықпен қарау.

4. Қызметкерлердің құқықтары

4.1 Университет қызметкерінің құқығы бар:

- өз міндеттері мен функцияларын орындау үшін қолайлы еңбек жағдайларына;
- басшылыққа, әріптестерге және студенттерге құрметпен қарау;
- университеттің инфрақұрылымына және қызметтік міндеттерін орындауға қажетті ақпаратқа еркін қол жеткізу;
- университеттің оқу, ғылыми, мәдени және қоғамдық қызметінің барлық түрлеріне қатысу;
- ғылыми және ғылыми-көпшілік басылымдарда, оның ішінде университет басылымдарында ғылыми-зерттеу жұмыстарын жариялау;

Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі		Министерство культуры и спорта Республики Казахстан
«Халықаралық туризм және меймандостық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Некоммерческое акционерное общество «Международный университет туризма и гостеприимства»

- қызметтік міндеттерін орындауда қол жеткізген табыстары үшін, оның ішінде материалдық жағынан да мадақтау;
- оны қауіпсіз еңбек жағдайларымен қамтамасыз ету;
- Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен университет әкімшілігінің бұйрықтары мен нұсқауларына шағым жасау.

5. Қызметкердің жауапкершілігі

5.1 Университет қызметкері міндетті:

- Қазақстан Республикасының Конституциясы мен заңдарын, Университет Жарғысын, Ішкі тәртіп ережелерін, сондай-ақ осы Кодекстің ережелерін сақтауға;
- Қазақстан Республикасының мемлекеттік рәміздерін, ұлттық құндылықтар мен мәдениетті, Қазақстанның мемлекеттік тарихын білуге және құрметтеуге, университеттің дәстүрлерін мұқият сақтауға және арттыруға;
- тегіне және ұлтына, әлеуметтік жағдайына, діни немесе идеологиялық нанымына қарамастан кез келген адамға құрметпен қарауға;
- әріптестерімен, студенттермен және азаматтармен қарым-қатынас кезінде менмендіктен, дөрекіліктен және орынсыз әрекеттерден аулақ болу;
- этикалық, академиялық және құқықтық бұзушылықтарды болдырмау;
- студенттердің білімін бағалауда тәуелсіздік пен объективтілік принциптерін ұстану;
- академиялық адалдық, пікірдің объективтілігі және бейтараптығы қағидаттарына негізделген зерттеу қызметін белсенді түрде жүргізу;
- білім беру қызметтерін көрсетудің заманауи халықаралық стандарттарын ұстануға;
- қызметтік міндеттерін уақтылы және тиімді орындауға;
- қандай да бір кәсіби немесе әлеуметтік топтар мен ұйымдарға артықшылық бермеуге ;
- қызметтік міндеттерін адал атқаруға кедергі келтіретін қандай да бір жеке, мүліктік, қаржылық немесе өзге де мүдделердің ықпалына байланысты әрекеттерге жол бермеуге;
- Университетке жүктелген өкілеттіктер шегінде өз қызметін жүзеге асыру;

Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі	 INTERNATIONAL UNIVERSITY OF TOURISM AND HOSPITALITY	Министерство культуры и спорта Республики Казахстан
«Халықаралық туризм және меймандостық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Некоммерческое акционерное общество «Международный университет туризма и гостеприимства»

- мүліктің сақталуына қамқорлық жасау;
- қызметтік, кәсіби этика нормаларын және іскерлік мінез-құлық ережелерін сақтауға;
- студенттермен, азаматтармен және лауазымды тұлғалармен қарым-қатынаста дұрыстық пен ұқыптылық танытуға, студенттер мен әріптестердің ар-намысы мен қадір-қасиетіне нұқсан келтіруге, жалған ақпарат тарату және басқа да зиянды әрекеттер арқылы оларға моральдық немесе материалдық залал келтіруге жол бермеуге;
- Университеттің кітапханасы мен ақпараттық ресурстарына ұқыптылықпен қарауға, оларға немқұрайлылық немесе саботаждық әрекеттерге жол бермеуге;
- ұқыпты көрінісіңіз және сыртқы келбетіңіз офистік дресс-кодқа сәйкес келетініне көз жеткізіңіз, атап айтқанда іскерлік костюм: ерлерге арналған қатаң консервативті костюм; әйелдерге арналған классикалық костюмдер мен көйлектер;
- іскерлік стиль ұстамдылықты, сапалы киімді және жарқын, көз тартатын аксессуарлардың жоқтығын бағалайтын халықаралық стандартқа негізделген. Қызметкерлер киімде консерватизмді сақтауы керек: классикалық стильдегі костюмдер және тыныштандыратын түстер;
- өздерінің мәдени, адамгершілік және физикалық деңгейін көтеруге ұмтылу;
- егер бұл қызметкерлердің қызметтік міндеттеріне кірмейтін болса, университеттің және олардың басшыларының қызметіне қатысты ашық мәлімдемелерден, пайымдаулардан және бағалаулардан аулақ болуға;
- университеттің іскерлік беделін қастерлеуге, университеттің мүдделеріне қайшы келетін немесе нұқсан келтіретін іс-әрекеттерге қатысудан бас тартуға, оның абыройы мен беделіне нұқсан келтіру әрекеттерінің жолын кесуге .
- Университеттегі тәртіпті бұзуға бағытталған ақпараттың таралуына жол бермеуге, сондай-ақ рұқсат етілмеген жиналыстарға, шерулерге, митингілерге, пикеттерге, акциялар мен шерулерге қатысуға;
- университеттің имиджі мен беделіне нұқсан келтіретін, университет мүддесіне қайшы келетін әрекеттерден аулақ болуға;
- Кодекс ережелерінің бұзылғаны туралы хабарлауға, оны өз бетінше тоқтатуға әрекеттенуге немесе университеттің тиісті органдарына хабарлауға;

Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі		Министерство культуры и спорта Республики Казахстан
«Халықаралық туризм және меймандостық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Некоммерческое акционерное общество «Международный университет туризма и гостеприимства»

- мүдделер қақтығысының алдын алу және шешу бойынша шаралар қабылдау;
- сыбайлас жемқорлықтың алдын алу шараларын қабылдау.

6. Мінез-құлықтың негізгі ережелері

6.1 Барлық қызметкерлер университетте ресми түрде бекітілген процедураларды, жалпы қабылданған іскерлік этикет стандарттарын сақтауы және өз арасында да, университет студенттерімен де таныс немесе жаргон қарым-қатынас стилінен аулақ болу керек.

6.2 Барлық қызметкерлер ұқыпты және ұқыпты көрінуі керек, киім үлгісі - классикалық бизнес.

6.3 Университеттің барлық қызметкерлері кез келген жағдайда өздеріне белгілі болған қызметтік немесе коммерциялық құпияны құрайтын ақпараттың құпиялылығын құрметтеуге және сақтауға міндетті.

6.4 Университеттің барлық қызметкерлері ашық ақпараттық-коммуникациялық желіде кез келген қызметті жүзеге асырған кезде Университет брендіне қатысты университет шектеулерін сақтауы керек.

6.5 Университеттің барлық қызметкерлері қызмет түріне қарамастан, университет аумағында да, ашық ақпараттық-коммуникациялық желіде де жалпы қабылданған мораль, этика және мінез-құлық стандарттарын сақтауға міндетті.

6.6 Университеттің барлық қызметкерлері Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес командада келесідей кемсітушілік жағдайларына орын болмауын қамтамасыз етуге жауапты:

- жеке тұлғаның ар-намысы мен қадір-қасиетіне нұқсан келтіру;
- жұмыс орнында қорқыту және дұшпандық ортаны құру;
- қызметкердің мансаптық болашағына теріс әсер етеді;
- университеттің беделіне нұқсан келтіреді.

6.7 Басшылық жұмыс орнында қолайсыз мінез-құлықтың алдын алу, сондай-ақ ұжым мүшелері арасындағы жанжалды жағдайларды шешу үшін барлық қажетті шараларды қабылдауға міндеттенеді.

7. Ақпарат және құпиялылық

7.1 Университет берілген немесе жазылған ақпараттың толықтығы мен дәлдігіне үлкен мән береді, бұл командалық жұмыс пен ынтымақтастыққа ықпал етеді.

7.2 Сонымен қатар, құпия және меншікті сипаттағы кез келген ақпарат құпия сақталуы тиіс және үшінші тұлғаларға таралмауы тиіс.

7.3 Университет басшылығының шешімдері және оның құрылымдық бөлімшелерінің қызметі туралы жалған ақпарат таратуға тыйым салынады .

Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі		Министерство культуры и спорта Республики Казахстан
«Халықаралық туризм және меймандостық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Некоммерческое акционерное общество «Международный университет туризма и гостеприимства»

7.4 Әрбір қызметкер өзінің иелігіндегі құпия және меншікті ақпараттың сақталуы мен сақталуына жауапты және оны жеке мақсаттарда пайдалануға құқығы жоқ.

8. Қызметкерлердің тәртіптік жауапкершілік шаралары

8.1 Қызметкер осы Кодекстің ережелерін білуге және сақтауға міндетті.

8.2 Осы Кодекстің ережелерін сақтамағаны немесе жүйелі түрде бұзғаны үшін қызметкер университет басшылығының, Тәртіптік кеңестің алдында жауапты болады, олар тәртіп бұзушыларға тәртіптік және моральдік жазалардың әртүрлі нысандарын қолдана алады.

8.3 Қызметкерге мынадай түрдегі тәртіптік жазалар қолданылуы мүмкін:

- ескертулер;
- сөгіс;
- қатаң сөгіс жарияланып, жеке ісіне енгізілді;
- жұмыстан шығару.

8.4 Тәртіптік жаза (*қажет болса*) мүмкін университеттің Тәртіптік кеңесінің отырысында анықталады .

9. Қорытынды ережелер

9.1 ХТМУ Ғылыми кеңесінің шешіміне сәйкес өзгертулер мен толықтырулар енгізілуі мүмкін .

9.2 Осы Кодекстің ережелері Университеттің барлық қызметкерлерінің қолдануы және сақтауы үшін міндетті болып табылады.

9.3 Бұл Кодекс уақыт шектеусіз жарамды.

